

УДК 378

Войцях Т.В.*

РОЗВИТОК ЗАХИСНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті обґрунтовується актуальність розвитку захисної компетенції соціального педагога у системі післядипломної освіти. Аналізується зміст захисної компетенції як складової професійної компетентності соціального педагога. Розглядаються можливості створення у системі сучасної післядипломної освіти віртуальної професійної спільноти як структурного компоненту інформаційно-комунікаційного простору з метою забезпечення неперервного розвитку професійної компетентності соціального педагога. Проаналізовано різні підходи до визначення поняття «віртуальна спільнота». Представлено авторське бачення поняття та структури віртуальної професійної спільноти соціальних педагогів.

Ключові слова: соціальний педагог, захисна компетенція, професійна компетентність, післядипломна освіта, віртуальна спільнота.

Захисна функція є однією з провідних у професійній діяльності соціального педагога та передбачає забезпечення дотримання прав дитини, зокрема в освітньому та сімейному середовищі, представлення законних інтересів (у разі потреби) дітей та підлітків у різноманітних інстанціях. Для якісного та ефективного здійснення захисної функції соціальний педагог як спеціаліст психологічної служби системи освіти України повинен не лише мати відповідні знання та володіти спеціальними вміннями і навичками, а й бути готовим змінюватись та пристосовуватись до нових потреб соціально-педагогічної і зокрема захисної діяльності, знаходити, аналізувати та управляти інформацією, активно діяти, оперативно приймати усвідомлені рішення, навчатись упродовж життя.

З огляду на те, що захисна компетенція є складовою професійної компетентності соціального педагога, вважаємо, що спрямування системи післядипломної освіти на приведення рівня професійної компетентності соціального педагога закладу освіти відповідно до світових стандартів, вимог часу, індивідуально-особистісних та професійних потреб спеціаліста сприятиме забезпеченню єдності теоретичної і практичної готовності до здійснення професійної діяльності, зокрема захисної функції.

Питання змісту професійної підготовки соціальних педагогів досліджувались науковцями у різних аспектах: підготовка і професійне становлення соціальних педагогів, формування професійної компетентності соціального педагога (А. Белінська, В. Бочарова, В. Сидоров, А. Ляшенко, І. Мигович, Г. Попович, Є. Холостова та ін.); професійна компетентність у структурі його професіоналізму (С. Архипова); розгляд структури і змісту професійних умінь соціального педагога (Г. Лактіонова, Є. Мигович); визначення актуальних питань соціально-педагогічної теорії і практики (І. Богданова); зміст соціально-педагогічної діяльності, форми та методи її здійснення (О. Безпалько, І. Зверева); технології і функції соціально-педагогічної роботи (А. Капська); технології професійної підготовки соціальних педагогів (Л. Міщик); теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти (В. Поліщук) та ін. Сутність та окремі аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі професійної підготовки фахівців висвітлюють у своїх наукових працях учені О. Андреев, М. Жалдак, М. Зільберберг, Є. Машбиць, Н. Морзе, Є. Полат, О. Хуторський та ін.

Результати аналізу наукової літератури та стану підвищення кваліфікації соціальних педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти свідчать, що проблема розвитку захисної компетенції соціального педагога засобами інформаційно-

* © Войцях Т.В.*

комунікаційних технологій як складової професійної компетентності спеціаліста поки що не виокремлювалась як окрема педагогічна проблема і не знайшла належного висвітлення у працях науковців.

Метою цієї статті є аналіз змісту захисної компетенції соціального педагога, як складової професійної компетентності спеціаліста, та можливостей її розвитку засобами інформаційно-комунікативних технологій в системі післядипломної освіти.

Згідно з метою поставлено такі завдання: розкрити зміст захисної компетенції соціального педагога як складової професійної компетентності спеціаліста; розглянути наукові підходи до визначення поняття «віртуальна спільнота»; представити авторське бачення структури віртуальної спільноти соціальних педагогів.

Після ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини (1991 р.) в українській правовій системі та в державній соціальній політиці почала формуватися нова концепція соціально-правового захисту інтересів і прав дитини, що зумовлює: визнання необхідності ставлення до дитини як до особистості, яка є самостійним і важливим суб'єктом правових відносин; створення державної системи, яка б була гарантом захисту та дотримання прав і законних інтересів дітей у сім'ї, в навчальній, професійній діяльності, в соціальних стосунках.

Одним із способів вирішення питання забезпечення дотримання законодавства щодо захисту прав дитини, зокрема в освітньому середовищі та в сім'ї, в також раннього виявлення випадків порушення прав дитини стало введення в штат педагогічних працівників закладів системи освіти України посади соціального педагога, який сьогодні є посередником між дитиною, сім'єю, школою та державою у вирішенні багатьох питань, зокрема в питанні захисту прав дитини.

У Державній національній програмі «Освіта», законах України «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», Указі Президента України «Про додаткові заходи щодо вдосконалення соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями», наказі Міністерства освіти і науки України від 23.08.06 р. № 631 «Про вжиття вичерпних заходів, спрямованих на дотримання законодавства щодо захисту прав неповнолітніх», Положенні про психологічну службу системи освіти України (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 03.05.99 р. № 127; у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 02.07.2009 р. № 616), Концепції розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2012 року (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.06.2008 р. № 554), кваліфікаційних характеристиках «Соціальний педагог» та «Соціальний педагог по роботі з дітьми-інвалідами» (додатки 1, 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2006 р. № 864 «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України») та інших галузевих і міжгалузевих нормативно-правових актах, що регулюють діяльність спеціалістів психологічної служби системи освіти України, висуваються нові вимоги до професійної діяльності соціального педагога закладу освіти, який, поєднуючи у своїй професійній діяльності широке коло специфічних функціональних обов'язків, повинен не лише вміти оперувати власними знаннями та вміннями, а й бути готовим змінюватись відповідно до нових вимог та потреб освітньої системи, зокрема здійснювати ефективний соціально-педагогічний супровід навчально-виховного процесу з урахуванням потреб і функціонального призначення закладів освіти різного типу; оперувати та управляти соціально-педагогічною інформацією, орієнтуватись у змінах та керуватись нормативно-правовими документами з питань соціального та правового захисту дитинства; активно діяти, швидко приймати адекватні рішення, навчатись упродовж життя.

Серед професійних обов'язків соціального педагога однією з головних функцій в його діяльності визначено захисну, що передбачає забезпечення дотримання норм охорони та захисту прав дітей і підлітків, представлення їхніх інтересів у різноманітних інстанціях (службі у справах дітей, міліції, суді тощо) [6] та спрямована на відстоювання прав і законних інтересів дітей та підлітків на основі міжнародних і державних нормативно-правових документів з метою забезпечення для дітей гарантованих їм прав та умов життєдіяльності. Державною правовою базою соціального захисту дитинства є Конвенція ООН про права дитини, Конституція України, Закон «Про охорону дитинства», Закон «Про освіту», Закон «Про попередження насильства в сім'ї», інші нормативно-правові акти державного та місцевого рівня, які регулюють діяльність соціального педагога в напрямку соціального та правового захисту дитини.

Забезпечення реалізації захисної функції соціального педагога можливе за умови високого рівня розвитку захисної компетенції, що є складовою професійної компетентності соціального педагога. Саме тому вважаємо, що спрямування системи післядипломної освіти на приведення рівня професійної компетентності соціального педагога закладу освіти відповідно до світових стандартів, вимог часу, індивідуально-особистісних та професійних потреб спеціаліста сприятиме адаптації соціальних педагогів до вимог модернізаційних соціально-економічних та освітніх змін, а також забезпечить безперервність доступу до нових знань та спеціалізацій, єдність теоретичної і практичної готовності до здійснення професійної діяльності, і зокрема захисної функції.

У нашому дослідженні для визначення понять «професійна компетентність» і «компетенція» ми спираємося на результати реалізованого на замовлення Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України проекту «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», рекомендовані до використання Університетом менеджменту освіти НАПН України [5].

Компетентність професійна – це готовність і здатність суб'єкта праці до розв'язання завдань і виконання професійних обов'язків. Це ступінь і основний критерій визначення відповідності суб'єкта посади, яку він займає; сукупність знань, умінь, здібностей і готовності особистості діяти в складній ситуації та вирішувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності; здатність і готовність до досягнення більш якісного результату праці, ставлення до професії як цінності.

Компетенція – це відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма (вимога) до професійної компетентності педагогічного працівника, необхідна для його якісної продуктивної діяльності, тобто соціально закріплений результат. Компетенції встановлюють набір системних характеристик для проектування ідеальних моделей та вимірників професійної компетентності педагогічних працівників; визначають, що саме повинні вміти робити працівники відповідно до конкретних посад, і встановлюють стандарти, яким має відповідати набута педагогічними працівниками професійна компетентність.

Досліджуючи організаційно-педагогічні умови розвитку захисної компетенції соціального педагога в системі післядипломної освіти, ми врахували, що соціально-педагогічна діяльність у сфері захисту прав дитини характеризується низкою особливостей та потребує: диференційованого підходу в кожній конкретній ситуації з урахуванням потреб і законних інтересів дитини та можливостей національного і міжнародного механізму захисту прав дитини; систематичного та комплексного підходу до її здійснення.

Наші дослідження свідчать про актуальність розвитку захисної компетенції соціального педагога в системі післядипломної освіти як складової професійної компетентності з метою забезпечення спеціаліста відповідними знаннями, вміннями

та навичками здійснення захисної соціально-педагогічної діяльності. Зокрема для реалізації захисної функції соціальний педагог як спеціаліст психологічної служби системи освіти України повинен:

1. Знати та впроваджувати основні міжнародні стандарти у галузі прав дитини та державну політику, спрямовану на захист дітей в усіх сферах їх життєдіяльності.

2. Уміти використовувати усі реальні можливості законодавчої бази щодо захисту прав дитини в освітньому середовищі.

3. Орієнтуватися у функціональному призначенні установ, організацій та закладів, діяльність яких спрямована на захист прав дітей та забезпечення їх законних інтересів.

4. Сприяти реалізації прав дітей, передбачених Конвенцією ООН про права дитини, Конституцією та іншими законами, нормативно-правовими актами України, що обумовлює необхідність знати механізм захисту прав дитини. Процедура його реалізації потребує урахування важливих елементів:

- особливості звернення дитини (залежно від віку), її батьків чи педагогів у відповідні інстанції щодо необхідності забезпечення соціально-правового захисту дитини;

- шляхи залучення до співпраці щодо захисту прав дитини працівників відповідних установ, організацій та закладів;

- форми співпраці та взаємодії фізичних осіб, органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, різних суспільних інститутів з питань, що стосуються захисту законних інтересів та прав дитини;

- методи, форми та інструменти соціально-педагогічної роботи в сфері охорони дитинства в межах захисної компетенції соціального педагога закладу освіти;

- засоби моніторингу реалізації та дотримання прав дитини в освітньому та сімейному середовищі представниками державних установ та закладів, громадських організацій, фізичними особами.

5. Забезпечувати дотримання гарантованих державою правових норм щодо захисту дитинства. Використовувати весь спектр соціально-педагогічних, психологічних, організаційних послуг, необхідних у роботі соціального педагога в конкретній ситуації з дитиною, її батьками, безпосереднім мікросоціальним середовищем, що її оточує, зокрема вміти налагоджувати співпрацю з державними та недержавними інститутами, фізичними особами, діяльність яких пов'язана із захистом прав дітей.

6. Підвищувати рівень правових знань та правової культури – як особистий, так і учасників навчально-виховного процесу.

7. Уміти застосовувати у практичній діяльності нормативно-правову базу з питань захисту прав дитини, технології захисту прав дитини, застосування заходів із забезпечення законності в сфері охорони дитинства, зокрема в галузі міжнародного співробітництва (проектна діяльність) з питань, що стосуються захисту прав дитини.

Крім того основний зміст соціально-педагогічної діяльності з охорони дитинства включає технологію соціального діагнозу, забезпечення різних видів соціально-педагогічної діяльності, використання форм і методів роботи з питань захисту прав дітей, профілактику негативних проявів щодо дитини в освітньому та сімейному середовищі, підвищення рівня правосвідомості та правове виховання дітей, просвітницько-інформаційну роботу серед батьків і педагогічних працівників, найближчого соціального оточення дитини загалом та в кожній конкретній ситуації щодо дитини.

У процесі нашого дослідження, враховуючи регіональні особливості, ми дійшли висновку, що розвиток захисної компетенції соціального педагога як складової його професійної компетентності неможливо здійснювати без використання в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій, які не лише забезпечують

підвищення якості підготовки фахівців до професійної діяльності в будь-якій сфері, а й підвищують ефективність інших засобів навчання.

Відповідно до актуальності окреслених проблем вважаємо, що важливим завданням є створення в системі сучасної післядипломної освіти соціальних педагогів, зокрема у міжкурсовий період, інноваційного освітнього простору, одним із формувальних компонентів якого стане нова форма професійної комунікації – віртуальна спільнота.

Важливим фактором у дослідженні змісту та умов організації ефективної діяльності віртуальних спільнот є формування основних понять.

Аналіз наукової та методичної літератури з означених питань дозволяє зробити висновок, що узгодження термінології щодо віртуальних спільнот так само, як і віртуальних освітніх спільнот продовжується до цього часу. Саме словосполучення *віртуальні спільноти* стосується як соціології (спільноти), так і технологій (віртуальні).

Перш за все цей термін визначали соціологи, спираючись на основне ключове слово – *спільнота*. У перекладі з англійської мови *спільнота* (community) визначається як: 1) «люди, які проживають в одному місці – регіоні або країні за однаковими правилами і законами», 2) «група людей, які проживають разом, мають спільні інтереси, роботу, діяльність і т. д.», 3) «спільна участь у якомусь процесі або володіння чимось».

С. Ожегов надає схоже тлумачення: «спільнота – об'єднання людей, які мають спільні цілі» [3].

Спільнота – мала група або велика соціальна група людей, які активно спілкуються між собою як на професійні, так і на непрофесійні теми [4].

Спільнота – це група людей, які відчують досить спільного між собою з якої б то не було причини, щоб мати спільні прагнення, цілі та структури [7].

Соціальні спільноти – це такі спільноти, що реально існують і є емпірично зафіксованими сукупностями індивідів, які характеризуються відносною цілісністю як самостійні суб'єкти соціальних дій та поведінки, мають певний кількісний склад, достатньо міцні зв'язки, виконують ту чи ту спільну діяльність. Соціальні спільноти є особливим рівнем організації суспільства. Вони виникають і формуються на основі культурно-історичної самотності людей, їхніх родинних зв'язків та подібності стадій життєвого циклу, територіально-регіональних ознак, а також ситуативно – для виконання спільних дій [1].

Соціальна спільнота – сукупність людей, об'єднаних відносно стійкими соціальними зв'язками, відносинами, яка має загальні ознаки, що надають їй неповторної своєрідності [8].

Соціальні спільноти відзначаються великим різноманіттям видів, форм. Функціонально соціальні спільноти спрямовують дії своїх членів на досягнення групової мети. Одним із різновидів соціальних спільнот є соціально-професійні групи.

Соціальні спільноти можуть виникати спонтанно (мимовільно) чи інституціоналізовано (організовано), бути формальними чи неформальними. Ураховуючи також, що індивід одночасно є членом одразу кількох спільнот, їх класифікація досить важлива і певною мірою умовна. Але, як будь-яка систематизація, вона (класифікація) покликана сприяти глибшому розумінню сутності об'єкта чи явища. За найзагальнішою сукупністю ознак можна виділити два широкі підкласи соціальних спільнот – масові і групові спільноти [8].

Об'єднуючи два основоположних слова *спільнота* і *віртуальна*, відомий американський письменник, дослідник віртуальних спільнот Говард Рейнгольд 1980 року одним із перших визначив цю дефініцію як «віртуальні спільноти – це соціальні накопичення людей, які є користувачами мережі і достатньо довгий період

часу продовжують публічні обговорення якоїсь проблеми, виражаючи своє особисте відношення до неї, формуючи свою особисту мережу взаємовідносин у кіберпросторі». Зауважимо, що поняття «кіберпростір» розуміється як цифровий світ, фізична інфраструктура, яка створена комп'ютерними мережами, зокрема Інтернет [2].

Таким чином, можемо визначити поняття віртуальної професійної спільноти як соціальне об'єднання представників певної професії, що має спільні інтереси, прагнення і цілі та формується у мережі Інтернет для відкритого обговорення та обміну знаннями і досвідом з професійних питань.

Створення віртуальної спільноти як складової мережі Інтернет надає можливість створення віртуальної платформи (сайту, блогу, тематичної сторінки тощо) та забезпечує її учасникам доступ до набору потужних електронних інструментів, які дозволяють групі ефективно співпрацювати, спілкуватися та обмінюватися не тільки знаннями, але й методичними, фото, аудіо та відео матеріалами.

Беручи до уваги, що віртуальна професійна спільнота, і зокрема її віртуальна платформа, є структурованими утвореннями та передбачають комплексну практичну професійну діяльність, виникає потреба у визначенні її координатора та модераторів (за потребою) тематичних секцій (клубів), які можуть утворюватися в середині віртуальної спільноти.

Отже, враховуючи значний спектр можливостей, які надає віртуальна спільнота для забезпечення безперервного методичного та навчального супроводу професійної діяльності спеціалістів, обласний центр практичної психології та соціальної роботи Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників обрав одним із важливих напрямків своєї діяльності розвиток та інтегрування ІКТ у системі післядипломної освіти соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області. У межах експериментально-наукового дослідження «Організаційно-педагогічні умови розвитку професійної компетентності соціального педагога засобами інформаційно-комунікаційних технологій» з 2012 року започатковано віртуальну спільноту «Соціум», призначення якої – забезпечувати умови для активного змістовного спілкування та безперервного методичного, освітнього, консультативного та наукового супроводу професійної діяльності соціальних педагогів закладів освіти, спрямованого на розвиток їх професійної компетентності як спеціалістів психологічної служби системи освіти України. Розвиток захисної компетенції соціального педагога забезпечується розміщенням відповідних матеріалів на тематичних сторінках «Соціальний педагог: професія захисту» (містить підкаталоги «Навчально-методичні матеріали», «Нормативно-правова документація», «Відеотека») та «Територія Прав Людини», де розміщуються актуальні статті як науковців, правозахисників, так і учасників віртуальної спільноти з питань попередження порушення прав дитини, прав людини в освітньому середовищі, в соціумі та щодо механізму захисту прав дитини.

Віртуальною платформою спільноти «Соціум» є персональний сайт «Права людини в школі», який має ще такі тематичні сторінки:

- «Новини» («Головна сторінка»), де висвітлюються події, заходи та актуальні новини з професійної діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти як Черкаської області, так і України та інших країн, а також розміщується інформація про конкурси, акції, пропозиції про співпрацю від всеукраїнських і міжнародних неурядових установ, громадських організацій, участь у яких сприяє вирішенню завдань діяльності віртуальної спільноти «Соціум» і зокрема розвитку професійної компетентності соціальних педагогів;
- «З досвіду роботи» (містить персональні сторінки-блоги спеціалістів, де вони розміщують матеріали з власного професійного досвіду);

- «Форум», призначений для обговорення питань з професійної діяльності учасників спільноти та інших актуальних питань, дотичних до сфери соціальної педагогіки, практичної психології, сімейного виховання тощо;

- «Каталог сайтів», який містить посилання на сайти, корисні як для спеціалістів психологічної служби, так і для дітей, учнів, батьків, студентів, педагогічних працівників та усіх зацікавлених питаннями, які обговорюються у спільноті.

Координатором віртуальної спільноти соціальних педагогів «Соціум» є методист обласного центру практичної психології і соціальної роботи Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників, який здійснює залучення спеціалістів до віртуальної спільноти та забезпечує своєчасне розміщення і поновлення інформації на сайті спільноти.

Залучення спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області до віртуальної спільноти «Соціум» здійснюється шляхом:

- електронної розсилки анонсу спільноти на електронні скриньки навчальних закладів;

- презентації спільноти та її віртуальної платформи на науково-практичних семінарах, конференціях, майстер-класах, інших навчально-методичних заходах.

Отже, віртуальна спільнота як структурна складова інформаційно-комунікаційного простору може бути дійсно ефективною формою дистанційного методичного супроводу та сприяти розвитку захисної компетенції зокрема та професійної компетентності соціального педагога в цілому за умови, що вона буде підтримувати, збагачувати, підсилювати творчу роботу спеціалістів, забезпечувати безперервне навчання соціальних педагогів і стимулювати їх активність всередині спільноти.

Подальше вирішення цієї науково-методичної проблеми потребує аналізу та адаптації досвіду як зарубіжних, так і вітчизняних освітніх віртуальних спільнот. Буде продовжено роботу із забезпечення організаційно-педагогічних умов для проведення в рамках діяльності віртуальної спільноти навчальних семінарів, дистанційних майстер-класів, вебінарів у режимі «он-лайн». Шляхом проведення експерименту буде здійснено перевірку ефективності організації діяльності віртуальної спільноти з урахуванням особливостей використання регіонального інформаційно-комунікаційного простору для розвитку професійної компетентності соціального педагога засобами ІКТ у системі післядипломної педагогічної освіти.

Література:

1. Дворецька Г. В. Соціологія : навчальний посібник / Г. В. Дворецька. – К. : КНЕУ, 2002. – 472 с.
2. Малицька І. Д. Феномен віртуальних освітніх спільнот у системах освіти зарубіжних країн: підходи до вивчення понять [Електронний ресурс] / І. Д. Малицька // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 4 (30). – Режим доступу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка // С. И. Ожегов / под ред. д. ф. н. профессора Н. Ю. Шведовой. – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1973. – 846 с.
4. Патаракин Е. Д. Сетевые сообщества и обучение / Е. Д. Патаракин. – М. : «ПЕР СЭ», 2006. – 112 с. – С. 22-23.
5. Проект «Кваліфікаційні вимоги до змісту діяльності педагогічних працівників» у рамках проекту «Рівний доступ до якісної освіти» [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://oipropp.ed-sp.net/content/category/30/152/124/>.
6. Соціальний педагог. Кваліфікаційна характеристика [Електронний ресурс] : Додаток 1 до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2006 № 864 «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України». – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1038.1385.0>.

7. Спільнота [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Спільнота>.
8. Теремко В. Г. Соціальні спільноти у сучасних суспільних системах [Електронний ресурс] // Теремко В. Г. Соціологія : [підручник] / В. Г. Теремко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 432 с. – Режим доступу до підручника : <http://readbookz.com/book/138/3895.html>.

Войцях Т.В.

РАЗВИТИЕ ЗАЩИТНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СОЦИАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В СИСТЕМЕ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СРЕДСТВАМИ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье обосновывается актуальность развития защитной компетенции социального педагога в системе последипломного образования. Рассматриваются организационно-педагогические условия создания и функционирования в системе современного последипломного образования виртуального профессионального сообщества как структурного компонента информационно-коммуникационного пространства непрерывного развития профессиональной компетентности социального педагога. Проанализированы различные подходы к определению виртуального сообщества. Представлено авторское видение понятия и структуры виртуального профессионального сообщества социальных педагогов.

Ключевые слова: социальный педагог, защитная компетенция, профессиональная компетентность, последипломное образование, виртуальное сообщество.

Voitsiakh T.V.

DEVELOPMENT OF SOCIAL TEACHER'S PROTECTIVE COMPETENCY IN THE POST-GRADUATE EDUCATION BY THE MEANS OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

The article substantiates the relevance of social teacher's protective competency in postgraduate education; it's discussed the possibility of its development by means of information and communication technologies in postgraduate education. The author gives a detailed analysis of the content of protective competency as part of social teacher's professional competence. The study of organizational and pedagogical conditions of social teacher's protective competency in postgraduate education is made by considering the characteristics of social and educational activities in the sphere of child's protection. It's analyzed the basic knowledge and practical skills in need of protection as structural elements of the teacher's social competence and ensure effective implementation of specialist protective social and educational activities. The organizational and pedagogical conditions of creation in the contemporary postgraduate education in professional virtual communities is shown as a structural component of the regional information and communication space to ensure appropriate specialist knowledge, abilities and skills to implement protective social and educational activities. Different approaches to the definition of «virtual community» are analyzed. The essence of the concept of a virtual professional community is attempted to define. The author's vision of the structure of a virtual community social workers are provided, to which the operation is to ensure continuous development of protective particular competency and social teacher's professional competence in general in postgraduate education of teacher's.

Key words: social teacher, protective competence, professional competence, postgraduate education, virtual communities.

Рецензент: Юзбашева Г.С.